

Цей досвід надзвичайно цінний для сучасного дизайну інтер'єрів, реставрації та художньої практики, адже рослинні мотиви здатні наповнювати простір світлом, емоціями та сенсом.

Список використаних джерел:

1. Власюк О. С., Кудрицький А. В. Історія декоративно-прикладного мистецтва. Київ: Либідь, 2005.
2. Кара-Васильєва Т. В. (ред.). Декоративне мистецтво України IX–XXI століть. Київ: ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2019.
3. Коман Г. Експонати декоративно-прикладного мистецтва в стилі ар-деко // Актуальні проблеми гуманітарних наук. 2023. № 69. Ч. 2. С. 45–52.
4. Масол Л. Мистецтво: Підручник для 5 класу. Київ: Освіта, 2023. 192 с.
5. Prakaykaewth. Dazzling Decadence: A Look into Art Deco Stained Glass [Електронний ресурс]. 2024. URL: <https://www.prakaykaewth.com/post/dazzling-decadence-a-look-into-art-deco-stained-glass> (дата звернення: 15.03.2026).
6. Stained Glass in Art Deco Style: Patterns and Motifs [Електронний ресурс] // Dover Publications. URL: <https://store.doverpublications.com/products/9780486235509> (дата звернення: 15.03.2026).
7. The Rebirth of Stained Glass: From Medieval to Modern [Електронний ресурс] // American Ceramic Society. 2024. URL: <https://ceramics.org/ceramic-tech-today/the-rebirth-of-stained-glass-from-medieval-religious-art-to-modern-architectural-design-part-3> (дата звернення: 15.03.2026).

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-4.15>

Марчак Е.К.
м. Хмельницький, Україна
evelinamarchak@gmail.com

ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ГРАФІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДЕКОРАТИВНОГО МИСТЕЦТВА ЗАСОБАМИ ТЕКСТИЛЬНОЇ ПЛАСТИКИ

Анотація. У доповіді розглянуто роль текстильної пластики у формуванні художньо-графічної компетентності майбутніх фахівців декоративного мистецтва. Проаналізовано історичний розвиток художнього текстилю, художньо-технологічні принципи створення текстильних об'єктів та їх значення у сучасній мистецькій освіті.

Ключові слова: текстильна пластика, художній текстиль, декоративне мистецтво, художньо-графічна компетентність, мистецька освіта, просторове мислення, текстильне мистецтво.

Abstract. The report examines the role of textile sculpture in the formation of artistic and graphic competence of future decorative art specialists. The historical development of artistic textiles, artistic and technological principles of creating textile objects, and their importance in modern art education are analyzed.

Keywords: textile sculpture, artistic textile, decorative art, artistic and graphic competence, art education, spatial thinking, textile art.

Сучасна мистецька освіта спрямована на формування всебічно розвинутої особистості майбутнього фахівця, здатного поєднувати теоретичні знання, художне

мислення та практичні навички творчої діяльності. Особливо важливим у цьому процесі є формування художньо-графічної компетентності студентів спеціальностей образотворчого і декоративного мистецтва, що передбачає глибоке розуміння художніх матеріалів, технологій та концептуальних основ творчості.

Одним із перспективних напрямів розвитку сучасного декоративного мистецтва є текстильна пластика – мистецька практика, що виникла на перетині текстильного мистецтва, скульптури та об'ємно-просторової композиції. Вона відкриває нові можливості для художнього експерименту, формування просторового мислення та розвитку індивідуальної творчої мови митця.

Текстиль належить до найдавніших культурних винаходів людства. З моменту появи тканин люди використовували їх не лише для створення одягу чи побутових предметів, а й як носіїв символічних і культурних значень. Тканини виготовляються з волокон рослинного або тваринного походження, а основою їх створення є процес переплетення ниток у структуру матеріалу [1].

На ранніх етапах розвитку текстиль виконував не лише практичну, а й декоративну функцію. Орнамент, колір і структура тканини формували цілісні естетичні системи, які відображали світогляд, традиції та соціальні відносини певної спільноти [2].

У різних культурах світу текстильні вироби виконували роль соціальних маркерів. Вони могли позначати статус людини, її належність до певної громади або використовувались у ритуалах та святкових подіях. Таким чином, тканина поступово перетворилася на важливий носій культурної пам'яті [3].

У ХХ столітті відбулося переосмислення ролі текстилю в мистецтві. Художники почали використовувати тканину не лише як декоративно-утилітарний матеріал, а як самостійний засіб художнього висловлювання. Саме у цей період виникає напрям «fiber art», або мистецтво волокна, у якому текстиль стає повноцінним об'єктом сучасного мистецтва [4].

Важливим етапом у розвитку цього напрямку стала виставка «Wall Hangings», що відбулася у 1969 році в Музеї сучасного мистецтва в Нью-Йорку. Представлені на ній роботи демонстрували нове бачення текстильних матеріалів як просторових об'єктів, що виходять за межі традиційної двовимірності [5].

Текстиль почали підвішувати у просторі, використовувати як об'ємні композиції та інтегрувати в сучасні інсталяції. Це призвело до формування нового художнього напрямку – текстильної пластики, у якому тканина стає матеріалом для створення тривимірних форм [5].

Текстильна пластика поєднує властивості різних мистецьких практик – скульптури, декоративного мистецтва, інсталяції та просторової композиції. На відміну від традиційного текстилю, що орієнтований на площину, вона взаємодіє з простором і глядачем [6].

У таких творах тканина перестає виконувати утилітарну функцію та перетворюється на засіб художнього вираження, здатний передавати складні емоційні й філософські ідеї [6].

Фактура відіграє важливу роль у формуванні художнього образу. Шорсткі, гладкі або багат шарові поверхні створюють особливі тактильні асоціації, що впливають на емоційне сприйняття твору [6].

Для формування об'єму художники використовують різноманітні техніки: драпірування, згортання, скручування, нашарування тканини, натягування матеріалу, підвішування конструкцій. Іноді для стабілізації форми застосовуються внутрішні каркаси з металу, дерева або дроту [7].

Колір у текстильній пластиці також виконує важливу концептуальну функцію. Монохромні композиції дозволяють зосередити увагу на формі та фактурі матеріалу, тоді як яскраві кольори підсилюють емоційний і символічний зміст твору.

Важливим елементом композиції є взаємодія текстилю зі світлом. Напівпрозорі тканини та багатошарові структури створюють складну гру світлотіні, що змінює сприйняття об'єкта залежно від освітлення.

Сучасне мистецтво часто використовує текстиль як засіб осмислення соціальних і філософських тем. Текстильна пластика може звертатися до питань пам'яті, ідентичності, тілесності, часу, матеріальності і взаємодії людини з довкіллям [6].

Вивчення текстильної пластики у закладах вищої художньо-мистецької освіти має важливе значення для формування художньо-графічної компетентності здобувачів. Робота з текстильними матеріалами сприяє розвитку просторового мислення, творчої уяви та здатності експериментувати з різними формами і технологіями.

Крім того, текстильна пластика поєднує традиційні ремісничі техніки з сучасними художніми підходами, що дозволяє студентам усвідомити зв'язок між культурною спадщиною та актуальними мистецькими практиками [8].

Особливу роль у цьому процесі відіграють мистецькі навчальні заклади вищої освіти, де формуються професійні навички роботи з текстилем. Наприклад, у Львівській національній академії мистецтв, Київській державній академії декоративно-прикладного мистецтва і дизайну імені Михайла Бойчука, Харківській державній академії дизайну і мистецтв, в яких освітні програми з художнього текстилю поєднують традиційні техніки ткацтва, гобелену та розпису тканин із сучасними експериментальними практиками [8].

На кафедрі технологічної та професійної освіти і декоративного мистецтва Хмельницького національного університету на спеціалізації «Художній текстиль» ОП «Декоративне мистецтво» здобувачі мають змогу оволодівати різними традиційними техніками художньої обробки текстильних матеріалів, а також експериментувати з їх сучасним втіленням, надаючи нового звучання творам текстильного мистецтва. Такий підхід дозволяє студентам сприймати текстиль не лише як матеріал для декоративних виробів, а як повноцінний засіб художнього висловлення.

Отже, текстильна пластика є важливим напрямом сучасного декоративного мистецтва, який поєднує традиційні техніки текстилю з новими художніми формами та концептуальними ідеями.

Її розвиток пов'язаний із переосмисленням ролі текстилю в мистецтві, переходом від утилітарного використання тканини до створення самостійних художніх об'єктів.

У системі мистецької освіти вивчення текстильної пластики сприяє формуванню художньо-графічної компетентності майбутніх фахівців, розвиває їхню творчу індивідуальність і здатність працювати з різними матеріалами та технологіями.

Таким чином, інтеграція теоретичних знань про історію та художні принципи текстильного мистецтва з практичною діяльністю здобувачів вищої мистецької освіти є важливим елементом підготовки сучасних митців і педагогів у сфері декоративного мистецтва.

Список використаних джерел:

1. Simeon S. Magliveras. Hmong Textiles, Symmetries, Perception and Culture. Department of Global & Social Studies, King Fahd University of Petroleum & Minerals, Dhahran 31261, Saudi Arabia. 2020. URL: <https://www.mdpi.com/2073-8994/12/11/1829> (дата звернення: 13.03.2026).

2. Ткацтво в Україні: історія виникнення, розвиток, сучасні майстри. ОСВІТА.UA. 29.10.2010. URL: <https://osvita.ua/vnz/reports/culture/11399> (дата звернення: 13.03.2026).

3. Lily Hulatt. Textiles in Anthropology. Studysmarter. 13.01.2025. URL: <https://www.studysmarter.co.uk/explanations/anthropology/african-civilisation/textiles/> (дата звернення: 13.03.2026).

4. Catherine Amidon. Textile and Mid-Century Fiber Art : A Movement or a Transitional Mode. Researchgate. 2008. URL: https://www.researchgate.net/publication/352717224_Textile_and_Mid-Century_Fiber_Art_A_Movement_or_a_Transitional_Mode (дата звернення: 13.03.2026).

5. Wall Hangings. MoMA. 25.03.1969 – 04.05.1969. URL: <https://www.moma.org/calendar/exhibitions/1800> (дата звернення: 13.03.2026).

6. Priscilla Edwards, Hannah Lamb. Mixed media. *Textile Artist*. URL: <https://www.textileartist.org/technique/mixed-media/page/4/> (дата звернення: 13.03.2026).

7. Recycled textile art: More to love. *Textile Artist*. URL: <https://www.textileartist.org/technique/mixed-media/page/4/> (дата звернення: 13.03.2026).

8. Iva M. Leković. From structure to texture: the change of function in textile media since the 1960s. University of Arts in Belgrade, Faculty of Dramatic Arts, Belgrade, Serbia. URL: <https://smartart-conference.rs/wp-content/uploads/2023/01/SmartArt-2021-2-131.pdf> (дата звернення: 13.03.2026).

<https://doi.org/10.31652/3083-7871-2026-4.16>

Голінська Т.М., Борсук В.М.
м. Вінниця, Україна
Holinska.Tetiana@vspu.edu.ua
violetaborsuk33@gmail.com

ДЕКОРАТИВНИЙ РОЗПИС В ПОЄДНАННІ З НОВІТНІМИ ТЕХНІКАМИ

Анотація: Дане дослідження розглядає особливості декоративного розпису, як інструменту оздоблення сучасного інтер'єру. В дослідженні аналізуються інноваційні методи поєднання різних технік, їхній вплив на сучасне мистецтво та ефективність в оздобленні житлового простору. Як результат, дослідження має довести значимість впровадження новітніх технік і матеріалів, їх реалізацію в сучасному українському мистецтві.

Ключові слова: петриківський розпис, декоративно-прикладне мистецтво, інноваційні технології, оздоблення інтер'єру, епоксидна смола.

Abstract: This study examines the features of decorative painting as a tool for decorating modern interiors. The research analyzes innovative methods of combining different techniques, their influence on contemporary art, and their effectiveness in the decoration of residential spaces. As a result, the study aims to demonstrate the significance of implementing new techniques and materials and their realization in contemporary Ukrainian art.

Keywords: Petrykivka painting, decorative and applied arts, innovative technologies, interior decoration, epoxy resin.